

Огнян Минчев: АЕЦ "Белене" е последната капка в чашата на руския монопол в България

9 Април 2011

НоваТВ, Здравей, България

Огнян Минчев. Снимка: Булфото

- За скандала АЕЦ „Белене” и подписаното допълнително споразумение 12 ще говорим в следващите няколко минути. Този скандал започна да прилича на сценарий на филм. Като класически в първото действие се появи лошият герой. За такъв беше посочен шефът на НЕК Красимир Първанов. Знаете, той беше обвинен в национално предателство, по-късно реабилитиран лично от премиера Бойко Борисов. И се появи новият лош или добър герой, ще разберем евентуално от разговора с Огнян Минчев, Трайчо Трайков, който получи жълт картон и последно предупреждение за изключване.

- Добро утро, г-н Минчев. Искам да ви питам как, според вас, ще свърши този филм?

- Бих искал да започна с това, че филмът не е оригинален, а е прожекция на стари ленти. През май 1995 година имаше заседание пак на българо-руската междуправителствена комисия и там зад гърба на вицепремиера Кирил Цочев, беше подпъхнат Никита Шервашидзе, за да подпише отдаването на българската газова инфраструктура на Русия, на „Газпром”.

- Пак без вицепремиерът да знае?

- Да. Тогава Цочев беше принуден да подаде оставка, в смисъл в израз на това, че неговата отговорност беше подмината. Подаде оставка. Тогава премиерът, Жан Виденов, спаси българската газова инфраструктура.

- Как, ако може да припомните?

- Просто отказа да направи това, което Андрей Луканов беше подготвил чрез дружеството между „Мултигруп” и „Газпром” „Топенерджи”.

- А беше ли приета оставката на вицепремиера?

- Беше приета оставката на вицепремиера, да.

- Очаквате ли сега Трайчо Трайков да подаде оставка?

- Би било драматично и в ущърб на националните интереси ако Трайчо Трайков подаде оставка или бъде уволнен от тази позиция. Просто, защото взимам повод от заглавието на вашата рубрика, той не изглежда нито герой, в никакъв случай не и предател. Аз не го познавам лично добре. Това, което е впечатлението ми от него е, че е един отговорен човек, добър професионалист...

- От лошите или от добрите е? От добрите явно.

-... който има позиция. Аз няма да правя морални оценки. Той има позиция, има професионална позиция, има лична отговорност. Социализиран е като професионалист в нормите на европейския корпоративен бизнес и бандитските методи на правене на бизнес в постсъветското пространство, явно са му чужди, а може би го и дразнят.

- Казвате професионалист, обаче не предаде ли кабинета с тези си действия той?

- Защо да е предал кабинета?

- Заради това, което разбрахме в последствие, заради жълтия картон, който му вдигна премиера Бойко Борисов. Очевидно целта е била друга при подписването на това споразумение.

- Вижте, аз мисля, че отговорността се носи от този, който е направил схемата ресорният министър Трайчо Трайков да бъде заобиколен...

- Кой е този човек, според вас, ако поразсъждаваме.

- Според мен, това не може да стане без знанието на Бойко Борисов и на Симеон Дянков. Поне тези двама души са били в основата на заобикалянето на Трайчо Трайков, което е унижително, ако става дума за ресорен министър.

- А какво щеше да се случи, ако Трайчо Трайков си беше замълчал?

- Щеше просто да покаже, че се намира на тази позиция формално.

- Въпросът ми е със споразумението какво щеше да се случи? Това, което се случва сега, да си го има, обаче, никой да не разбере, евентуално, за втората гледна точка или?

- Струва ми се, че в България все още политическата система не е такава, каквато е в Русия и подобно споразумение, подписано по подобен унижителен за страната начин, между другото и тихомълком, няма как да бъде скрито. То щеше да... информацията за

него и за начина, по който е било подписано, така или иначе щеше да стигне до обществото.

- Да, но скандалът го легитимира Трайчо Трайков на практика.

- Така е. Аз мисля, че Трайчо Трайков заслужава адмирации. Заслужава адмирации за това, защото той защити националния интерес.

- Според вас ще бъде ли уволнен?

- Не мога да ви кажа. Не мога да ви кажа. Ако той бъде уволнен, това ще бъде началото на един процес в кабинета, в който хората с позиция, професионална позиция и лично достойнство, хората които се ангажираха с европейски дясноцентристки модел на управление, ще останат в глуха защита и един по един ще трябва да си отидат.

- Кои са тези хора?

- Не искам да правя вътрешни разграничения, аз, лично по този въпрос, защото това означава, че трябва да номинирам хората, които в крайна сметка се чувстват неудобно в това правителство днес. Струва ми се, че това е така, но не искам аз да го правя.

- Вижте, ако прочетем вестниците вчера и ги прочетем и днес - ето, например, виждаме позицията на Николай Младенов. Той каза, за скандала употреби думичката „боклук“. В последствие се коригира и каза, че не е говорел за Красимир Първанов, а имал предвид, че цялата ситуация е боклук. Ето, например Николай Младенов от тези хора ли е за които говорите? С дясно мислене, което ...

- Николай Младенов извън всяко съмнение е човек, чиято лична и професионална биография е свързана с европейския избор на България. Не мога... Не съм разговарял с Николай Младенов и не мога да преценя как той се чувства в тази ситуация. Може би той би следвало да го каже сам.

- Заради този скандал ще има ли ремонт на кабинета, според вас?

- Ако скандалът се задълбочи, не изключвам ремонт на кабинета. Не изключвам ремонт на кабинета, но не като някакво пряко следствие на скандала, а като следствие на определени размествания на политическите пластове в обществото. Защото подкрепата на ГЕРБ се състои от различни групи в обществото и общо взето две от тях имат най-голямо значение. Едната е групата, свързана... може да бъде дефинирана, така да се каже, като лични фенове на премиера Бойко Борисов, които заради него подкрепят ГЕРБ и тяхната подкрепа, засега си остава относително устойчива, макар че бавно намалява. Има обаче една втора група от хора, които гласуват дясно-център в продължение на целия си съзнателен живот. Тези хора са разочаровани от кризата на българската демократична общност на дясното политическо пространство в последното десетилетие и те подкрепиха ГЕРБ на изборите през 2009 година като един мълчалив компромис, надявайки се, че въпреки че не точно ГЕРБ и Бойко Борисов е техният избор, в сравнителен план с другото, което се предлага БСП, Тройна коалиция и т.н....

- По-малкото зло смятате, че са избрали тези дяснонастроени хора.

- По-малкото зло и то в едно направление, в удържането и защитата на европейския избор на България. Сега, когато този кабинет, начело с Бойко Борисов, подписва АЕЦ „Белене”, което е окончателната присъда на България, че тя влиза в руската сфера на влияние за 21-ви век безвъзвратно, тези хора, извън всяко съмнение ще отхвърлят подкрепата си от Борисов и от ГЕРБ. Без тези 10% от гласоподавателите ГЕРБ не може да спечели изборите, нито президентски, нито кметски избори в големите български градове.

- Това ще видим наесен. Казахте, България влиза в руската сфера на влияние безвъзвратно. Как, според вас, ще се отрази това ново споразумение на отношенията на България с Европейския съюз и на мнението на европейците за нас?

- Вижте, Европа е доброволен съюз на страни, които поемат определени ангажименти. Част от тези ангажименти в развитие са и ангажиментите, свързани с енергийната независимост на всяка една европейска страна поотделно и на съюза като цяло. Европа се опита да предложи на Русия енергийна харта, която Русия отхвърли. Оттам нататък настанаха месеци, няколко години на стъписване, на брожение в Европа, какво да се прави. Тези месеци и години обаче бързо отминават. Европа вече разгръща много сериозно системи на защита от този тип руски енергиен хегемонизъм, започва пакети на диверсифициране на своето енергийно портфолио на всички равнища и на национално, и на общоевропейско, със стопроцентовата си зависимост енергийна от Русия, която се случва с АЕЦ „Белене”. Да не говорим за цени, да не говорим за експлоатация на българското гражданство и т.н. България сама подписва изолацията си от Европейския съюз. Освен това тази стопроцентова енергийна зависимост, хегемония на Русия в енергетиката на България, не може да няма и политически последици.

- Какви?

- Ако аз контролирам вашата енергетика на сто процента, аз контролирам до голяма степен икономиката ви. Ако контролирам до голяма степен икономиката ви, съгласете се, че имам доста инструменти да контролирам вашите политически и геополитически решения. В този смисъл България става един ненадежден партньор на Европа и на Запада.

- Разбрах ви, обаче вчера европейците можеха да кажат „не”, не само на АЕЦ „Белене”, можеха да кажат „не” на цялата атомна енергетика, знаете, говоря за гласуването в Европарламента, което можеше да наложи...

- Това е друг дебат. Това е друг дебат, защото европейците дали ще кажат „не” на ядрената енергетика или не ще видим в рамките на следващото десетилетие. Вчера те не можеха да кажат „не” на ядрената енергия въобще. Франция, осемдесет процента от електричеството на Франция се произвежда от ядрени електроцентрали. Също така ядрената енергия е широко застъпена и в други страни, дори такива, които официално като Германия, започват да се отдръпват от нея, но това не може да стане за два дни. В този смисъл, резолюция, която окончателно скъсва с ядрената енергия не може да се приеме от днес за утре или от днес за днес. Обаче, нашият казус не е свързан по принцип с ядрената енергия.

- А с конкретната, руска, атомна електроцентрала?

- Нашият казус е свързан с това, че АЕЦ „Белене”, по начина, по който ще бъде строена, с руски инвестиции, с руска технология, под руски контрол дългосрочен, дългогодишен, представлява последната капка в чашата на руския енергиен и от там на всякакъв друг монопол в България.

- Вчера руските вестници писаха, че противниците на АЕЦ „Белене” в България, всъщност, защитават лобито на инвеститорите в зелена енергия. Как бихте отговорили на това?

- Аз лично не защитавам лобито на инвеститорите в зелена енергия. Напротив, смятам, че зелената енергия, тоест вятърните паркове и фотоволтаичните паркове на този етап в обозримо бъдеще са вятър и мъгла.

- Колко е обозримо това бъдеще, според вас?

- Според мен, в рамките на следващото десетилетие. Скъпо е все още. Много трудно слиза на нивото на възможностите на страна като България този тип енергия.

- Тоест според вас след десет години, примерно или след двайсет възможно ли е токът, добиван от зелена енергия да бъде на същата цена, каквато е сега от атомните електроцентрали.

- Всичко зависи от това какъв тип инвестиции се правят в енергийната сфера. Не само зелената енергия е алтернатива. Има и други алтернативи, в които технологично не се инвестира, странно защо. Водородната енергия е една от тях. Така че алтернативи има. Не е България тази, която ще даде енергийната алтернатива на света или така на глобалното село. България обаче може да защитава своя интерес и трябва да го прави гъвкаво в рамките на възможностите, с които разполага. Така че, ако в България се вземе решение, че имаме нужда от допълнителни ядрени мощности. Такива ядрени мощности трябва да бъдат построени, но те трябва да бъдат построени с оглед защитата на българския национален интерес.

- Появи се идеята за референдум, знаете, от президента – „за” и „против” АЕЦ „Белене”. Какво мислите за това?

- Мисля, че това е въпрос, по който референдум може да се проведе по един специфичен начин.

- Какъв?

- Нека правителството да обяви държавен облигационен заем, който да...

- Който да плащаме всички ние?

- Облигации за набиране на 51% от стойността на „Белене”. Ако наберат тези пари, означава че на референдума е казано „да”.

- А референдум – „за” и „против” атомната енергетика, добре ли е като формулировка, според вас, да се проведе? Да кажат българите...

- То е добре като формулировка, но той не е особено смислен в България на този етап, защото ние имаме пети и шести реактор на АЕЦ „Козлодуй”, които се надявам аз лично да работят още пределно дълго време, защото те произвеждат евтина и качествена енергия. И освен това имаме и други възможности, свързани не само с АЕЦ „Белене”, а с допълнителното развитие на АЕЦ „Козлодуй”. А може би и на АЕЦ „Белене”, но във формат, в който повтарям българският национален интерес да бъде защитен. Защото парадоксално, но Румен Овчаров и Сергей Станишев подписаха първоначалния вариант на „Белене” в много по-изгодни за България условия, отколкото това направи Бойко Борисов. При варианта на Тройната коалиция 51% от собствеността и инвестицията бяха български, а другите 49 – на RWE, на немска компания. В момента отиваме там, руснаците да финансират сто процента от проекта.

- Това, което каза Борисов, че е безплатно.

- България да има 51% от собствеността, номинално. Като тази собственост ще бъде предадена във владение на България тогава, когато тя си изплати заемите. Договорът се разработва и изобщо ще бъде подписан по начин, по който този момент, в който ние ще можем да получим 51% от централата, ще бъде някъде в бъдещето, но колко далеч днес никой не може да каже.

По [Агенция Фокус](#)